

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 11 stycznia 2016 r.

Poz. 80

UCHWAŁA NR XXVIII.338.S.2015 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W SZCZECINIE

z dnia 16 grudnia 2015 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Nr XVI/118/2015 Rady Miasta Świnoujście z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113, z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Stwierdza się nieważność uchwały Nr XVI/118/2015 Rady Miasta Świnoujście z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej, w części dotyczącej:

- 1) § 4 ust. 3 lit. b, ust. 4 i ust. 5;
- 2) § 5 ust. 1 w zakresie wyrażenia „albo dowód wpłaty wydany przez pracownika Urzędu Miasta Świnoujście zaopatrzonego pieczęcią podłużną Urzędu Miasta Świnoujście”.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

W dniu 3 grudnia 2015 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie została przekazana uchwała Nr XVI/118/2015 Rady Miasta Świnoujście z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej.

Izba badając wstępnie uchwałę powzięła wątpliwość co do zgodności z prawem zapisów zawartych w § 4, którymi Rada wprowadzając pobór opłaty targowej gotówką przez pracownika Urzędu Miasta Świnoujście wyznaczonego do poboru opłaty, nie zarządziła poboru tej opłaty w drodze inkasa oraz nie określiła w sposób jednoznaczny (nie budzący wątpliwości) inkasentów w myśl art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.) w zw. z art. 9 z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613).

W związku z powyższym zostało wszczęte postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności wyżej wymienionego przepisu uchwały, a o wszczętym postępowaniu powiadomiono Przewodniczącą Rady Miasta Świnoujście pismem z dnia 8 grudnia br. (znak: K.0010.564.MK.2015). W treści pisma wskazano, że w posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 16 grudnia 2015 r. ma prawo uczestniczyć upoważniony przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, a do czasu zakończenia wszczętego postępowania przysługuje prawo wnoszenia wyjaśnień.

W dniu 11 grudnia 2015 r. do Izby wpłynęło pismo Prezydenta Miasta Świnoujście z dnia 10 grudnia 2015 r., (znak pisma: WPO.0007.1.2015) wyjaśniające, że jedyne wyjaśnienie rozumienia „inkasa” na gruncie podatkowym przynosi art. 9 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu. Z tym, że przepis ten nie opisuje, na czym polega czynność inkasa, tylko wskazuje, kto może być inkasentem należności podatkowych i jakie są związane z tym obowiązki. I tak, w konstrukcji tej formy poboru podatków (nota bene - żaden przepis nie definiuje form

poboru podatków) mamy do czynienia z trzema podmiotami: podatnik, organ podatkowy i inkasent. Są to niezależne od siebie podmioty, o różnym statusie i zakresie obowiązków.

Dalej wyjaśnia, że Organ podatkowy zamierza bowiem samodzielnie realizować obowiązek poboru, nie zaś „zlecać” go na zewnątrz. To „osobiste” działanie organu podatkowego odbyć się może jedynie poprzez działalność urzędu, ponieważ jest to jedyna dopuszczalna prawem forma, w jakiej działają organy administracji publicznej, w tym również podatkowej. Organ podatkowy wszystkie swoje zadania wykonuje za pomocą urzędu, czyli zespołu środków i ludzi. W stanie faktycznym Miasta przy poborze opłaty targowej taka sytuacja właśnie występuje. Podatnik dokonuje wpłaty bezpośrednio do organu podatkowego, niejako do jego kasy. Niezasadne, a nawet nieprawidłowe, aby w wybranej przez Miasto formie poboru opłaty, tj. gotówką do rąk pracownika Urzędu Miasta wprowadzać do uchwały zapis, iż pobór opłaty odbywa się w formie inkasa. Inkasentem jest podmiot trzeci - inny niż organ podatkowy - który wykonuje na rzecz tego organu określoną pracę. Inkasenta nazywa się również „ramieniem” organu podatkowego, który jest uprawniony i obowiązany do poboru daniny. Instytucja inkasenta umożliwia „zdjęcie” z organu podatkowego obowiązku poboru i nałożenie go na inny podmiot (dlatego, tylko ustawa regulująca dany rodzaj podatku może przewidywać pobór danego podatku w formie inkasa). Tymczasem, nasza Gmina zdecydowała, że sama przyjmuje na siebie obowiązek i trud pobierania opłaty, nie zlecając tej pracy na zewnątrz, zatem nie może być mowy o zleceniu inkasa innemu podmiotowi. Decyzję o formie poboru podatków i opłat lokalnych oraz podatku leśnego i rolnego ustawodawca pozostawił do suwerennej decyzji gminy. Dlatego, nie można narzucać gminie przyjęcia tej formy poboru ww. podatków, nawet jeżeli pobieranie opłaty w terenie na pierwszy osąd wydaje się inkasem w rozumieniu prawa podatkowego. Zresztą, w przypadku opłaty targowej realizowanej na terenie Świnoujście nie mogłoby nawet być mowy o inkasencie, chociażby z tego względu, że inkasent powinien jedynie pobrać podatek, a w naszych warunkach pracownik zwracający się o uiszczenie opłaty oblicza również należne zobowiązanie. Zatem, o czymś takim inkaso nie może być mowy.

Z kolei wyjaśnia, że w wybranym przez Miasto modelu organ podatkowy sam przyjmuje na siebie obowiązek i trud pobierania opłaty, nie zlecając tej pracy na zewnątrz, zatem nie może być mowy o zleceniu inkasa innemu podmiotowi. Chociaż zewnętrznie forma ta wygląda jak inkaso w potocznym tego słowa rozumieniu, to jednak - z uwagi na ww. okoliczności - nie może być utożsamiane z inkasem, o którym mowa w Ordynacji podatkowej, czy ustawie o podatkach i opłatach lokalnych. Tak samo jak pobór innych podatków i opłat lokalnych oraz podatku leśnego i rolnego nasza Gmina wzięła na siebie i nie wyznaczyła inkasentów (z wyj. opłaty uzdrowskiej), choć mogła - i RIO tego nie kwestionuje - tak pobór opłaty targowej również chcemy żeby odbywał się w ramach organu podatkowego, a czy odbywa się to w kasie w okienku, czy do rąk upoważnionego pracownika, to ma to drugorzędne znaczenie, ponieważ z pewnością nie jest to zdjęcie z organu podatkowego obsługiwanego przez urząd obowiązku poboru podatku i obciążenie nim (i związanymi z tym obowiązkami i odpowiedzialnością) innego podmiotu. A tylko w takich okolicznościach można mówić o inkasencie.

W posiedzeniu Kolegium Izby w wyznaczonym dniu uczestniczyła upoważniona przedstawiciel Miasta Świnoujście Pani Hanna Kielbowicz, która podtrzymała argumenty przedstawione w piśmie Prezydenta Miasta.

Kolegium Izby po ostatecznym zbadaniu uchwały oraz zapoznaniu się z argumentami Prezydenta Miasta Świnoujście przedstawionymi przez obecną na posiedzeniu Kolegium przedstawicielkę Miasta Świnoujście nie podzieliło przedstawionych poglądów stwierdzając, że do zadań organu podatkowego nie należy fizyczne zbieranie opłat i podatków.

Miasto wprowadzając opłaty targowe może je przyjmować od podatników bezpośrednio na rachunek budżetu Miasta lub do kasy obsługującej budżet. Rada, w myśl art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych może zarządzić pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określić inkasentów. Zgodnie z art. 9 ustawy - Ordynacja podatkowa inkasentem może być osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej. W przypadku, gdy Rada określi pobór opłat przez osobę fizyczną powinna jednoznacznie wskazać inkasenta w taki sposób, aby nie było żadnych wątpliwości co do jego osoby, by nie budziło wątpliwości, na kogo obowiązek inkasenta został nałożony. W przypadku osób fizycznych można określić inkasenta z imienia i nazwiska. W przypadku gdy inkasentem jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej - należy wskazać ich nazwy. Nie może natomiast scedować swoich uprawnień na organ wykonawczy Miasta. Stanowisko takie wyraził m.in. Naczelny Sąd Administracyjny w orzeczeniu z dnia 11 stycznia 2008 roku Sygn. I SA/Sz. 158/06.

Przepisem § 4 uchwały Rada wprowadzając pobór opłaty targowej gotówką przez pracownika Urzędu Miasta Świnoujście nie określiła w sposób jednoznaczny (nie budzący wątpliwości) inkasenta/ów w myśl art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w związku z czym Kolegium stwierdziło nieważność uchwały, w części dotyczącej:

- 1) § 4 ust. 3 lit. b, ust. 4 i ust. 5;
- 2) § 5 ust. 1 w zakresie wyrażenia „albo dowód wpłaty wydany przez pracownika Urzędu Miasta Świnoujście zaopatrzone pieczęcią podłużną Urzędu Miasta Świnoujście”.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie

Bogusław Staszewski